

AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai
el. p sumin@sumin.lt

2026-01- Nr. SD-
į 2026-01-09 Nr. 2-90

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO EISMO SAUGOS ĮSTATYMO
PAKEITIMO PROJEKTO

Atsakydami į 2026-01-09 užklausą Nr. 2-90 dėl Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo (toliau – GTESĮ) Nr. IX-1905 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 17, 18, 191, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 37 straipsnių pakeitimo ir 23 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (toliau – **Projektas**), teikiame AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės pastabas ir komentarus šiam projektui, taip pat kelis klausimus dėl pakeitimų taikymo.

1. Projektu numatyta papildyti įstatymą nauja sąvoka (Projekto 1 str.), papildant 2 straipsnį 2¹ dalimi: „2¹. **Didelį susirūpinimą keliantis geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemos priemonių netaikymas arba netinkamas taikymas – geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) veiklos trūkumas, padarytas netaikant ar netinkamai taikant geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemos priemones, kuris sukelia tiesioginę ir (arba) reikšmingą grėsmę geležinkelių transporto eismo saugai**“.

Projekte esanti sąvoka Didelį susirūpinimą keliantis geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemos priemonių netaikymas arba netinkamas taikymas (2 straipsnį 2¹ dalis) negali būti vertinama vienareikšmiškai. Kitaip tariant, neaišku ir Projekte nedetalizuojama koks veiklos trūkumas yra laikytinas **tiesioginę ir (arba) reikšmingą grėsmę** geležinkelių transporto eismo saugai. Paliekama spręsti subjektyviai kas yra reikšminga grėsmė, o kas ne, tai neabejotinai kelia individualios/skirtingos interpretacijos riziką/

Numatyta, kad Eismo saugos institucija, **remdamasi atliekant priežiūrą įgyta patirtimi**, nustato didelį susirūpinimą keliančius eismo saugos valdymo sistemų priemonių netaikymo arba netinkamo taikymo atvejus bei patvirtina jų sąrašą. Minėtą sąrašą Eismo saugos institucija periodiškai, ne rečiau kaip kartą per metus, peržiūri ir, jeigu reikia, atnaujina (GTESĮ 7 straipsnio naujos redakcijos 2 dalies 3 pastraipa (Projekto 5 str.)). Be kita ko, Eismo saugos institucijai, nustačius netaikymo arba netinkamo taikymo atvejį, taip pat į Eismo saugos institucijos nustatytą minėtąjį sąrašą neįtrauktą, tačiau antrą kartą nustatytą eismo saugos valdymo sistemos priemonių netaikymo arba netinkamo taikymo atvejį, bendrojo saugos sertifikato / saugos leidimo turėtojai bus taikomos poveikio priemonės.

Įžvelgiame šioje dalyje subjektyvios nuomonės įtakos galimybę bei galimų, inicijuojamų teisminių ginčų riziką. Prašome peržiūrėti ir papildyti šiuos pakeitimus, numatant konkrečius kriterijus didelį susirūpinimą keliančių eismo saugos valdymo sistemų priemonių netaikymo arba netinkamo taikymo atvejų sąrašo sudarymui. Pavyzdžiui, metodikos parengimą ir suderinimą su Susisiekimo ministerija bei ūkio subjektais, taip pat nepriklausomumo, aukštos kompetencijos, nešališkumo principų taikymą, sudarant tokį sąrašą, bei patvirtinto ir atnaujinto sąrašo paskelbimą.

Taip pat prašome patikslinti GTESĮ 8 straipsnio 14¹ dalies (Projekto 6 str.) ir 9 straipsnio 14 dalies (Projekto 7 str.) nuostatas dėl pakartotinai nustatyto trūkumo. Siūloma redakcija palieka neaiškumų, koks taikomas užfiksuotos neatitikties senaties terminas. Taip pat nenurodoma, ar vertinamas pažeidimas, antrą kartą nustatytas pas konkretų geležinkelių infrastruktūros valdytoją / geležinkelio įmonę (vežėją), ar visų ūkio subjektų tikrinimo metu nustatytas atvejis. Siūlome šias

nuostatas išdėstyti taip: „... **taip pat į eismo saugos institucijos nustatytą minėtąjį sąrašą neįtrauktą, tačiau antrą kartą pas tą patį ūkio subjektą jo planinio patikrinimo metu nustatytą eismo saugos valdymo sistemos priemonių netaikymo arba netinkamo taikymo atvejį**“.

2. Atsižvelgdami į tai, kad GTESĮ 6 straipsnio pakeitimu (Projekto 4 str.) valstybinis eismo saugos valdymas pavedamas dviem lygiavertėms institucijoms, manome kad būtų tikslinga nustatyti, kuri iš jų atlieka prioritetinį valdymą ar nurodyti kiekvienos ministerijos valdymo/kompetencijos sritis.

3. Manome, kad ūkio subjektų teisės nepagrįstai apribojamos, panaikinant GTESĮ 7 straipsnio 6 dalį (Projekto 5 str.), išraukiant nuostatą, kad „*Asmenys, kurių veiklos patikrinimas yra atliekamas, turi teisę dalyvauti atliekant jų vykdomos veiklos sąlygų laikymosi patikrinimus ir teikti eismo saugos institucijai paaiškinimus*“. Toks ūkio subjektų teisių apribojimas iš esmės pažeidžia kertinius viešojo administravimo objektyvumo, išsamumo, bendradarbiavimo, teisėtumo principus.

Įvertinant, kad Eismo saugos institucijos veikla grindžiama nediskriminavimo, skaidrumo bei viešojo administravimo principais, siūlome GTESĮ 7 straipsnio 6 dalies (Projekto 5 str.) neišbraukti, o išsaugoti ūkio subjekto teisę apsiginti, bent jau išdėstant nuostatą taip: **„Kai ūkio subjektų vykdomos veiklos sąlygų laikymosi patikrinimai atliekami nedalyvaujant subjekto atstovams, ūkio subjektai turi teisę teikti eismo saugos institucijai paaiškinimus, papildomus dokumentus ar kitą informaciją, galinčią daryti tiesioginę įtaką ar pakeisti patikrinimo išvadas.“**

4. Įvertindami, kad GTESĮ 17 straipsnio 6 dalies pakeitimai (Projekto 8 str.) numato, kad Eismo saugos institucija gali įstatymo numatytu terminu nepateikti sprendimo išduoti, atnaujinti arba atsisakyti išduoti ECM sertifikatą, siūlome šią Projekto dalį koreguoti ir išdėstyti taip:

„6. Eismo saugos institucija ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo tinkamai įforminto prašymo ir dokumentų gavimo dienos priima sprendimą išduoti, atnaujinti arba atsisakyti išduoti ECM sertifikatą ir apie priimtą sprendimą informuoja prašymą pateikusį asmenį. Šioje dalyje nurodyto sprendimo nepateikimas nustatytu terminu nelaikomas ECM sertifikato išdavimu ar atnaujinimu. ECM sertifikato išdavimu ar atnaujinimu laikoma šioje dalyje nurodyto sprendimo išdavimo data. Eismo saugos institucijai nepateikus sprendimo per nustatytą terminu, anksčiau išduoto ECM sertifikato galiojimas pratęsiamas iki naujo sprendimo priėmimo dienos.“

5. Manome, kad GTESĮ 19¹ straipsnio 6 dalies (Projekto 10 str.) papildymą tikslinga išplėsti ir, nediskriminuojant geležinkelio įmonių, taikyti visiems ūkio subjektams, kurie savo darbuotojams paveda atlikti eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis, šią dalį išdėstant taip:

„6. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) bei kiti ūkio subjektai užtikrina, kad jų eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis atliekantys darbuotojai turėtų lygias galimybes tobulinti kvalifikaciją. Jie atsako už savo eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis atliekančių darbuotojų kvalifikaciją ir pareigų, nustatytų Deleguotajame reglamente (ES) 2018/762, taip pat, jeigu geležinkelių infrastruktūros valdytojams ir geležinkelio įmonėms (vežėjams) taikoma, Įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/773 nurodytų pareigų, susijusių su eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis atliekančių darbuotojų mokymu ir vertinimu, tinkamą vykdymą. Kvalifikacijos tobulinimo ir žinių patikrinimo tvarka nustatoma geležinkelių infrastruktūros valdytojų ar geležinkelio įmonių (vežėjų) eismo saugos valdymo sistemose arba kitų ūkio subjektų teisės aktuose, suderintuose su geležinkelių infrastruktūros, kurioje jų darbuotojai ketina atlikti eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis, valdytoju.“

6. Atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjektų, kurie nėra priskiriami geležinkelių infrastruktūros valdytojų/geležinkelio įmonių (vežėjų) kategorijai, darbuotojai įstatyme traktuojami tik kaip fiziniai asmenys, kyla neaiškumu dėl GTESĮ¹⁹ straipsnio ir jo pakeitimų (Projekto 10 str.) taikymo.

Nesutinkame, kad Projekto 19¹ straipsnio 7 dalis bei 20 straipsnio 3 dalis yra taikoma, kai geležinkelių infrastruktūros valdytojas ar geležinkelio įmonė (vežėjas) eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis paveda atlikti fiziniams asmenims, kurie nėra atitinkamo geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) darbuotojai, tačiau yra kito ūkio subjekto (rangovo ar paslaugos teikėjo), su kuriuo šį įmonė sudarė sutartį, darbuotojas. Toks nuostatos formavimas lemia atsakomybės neapibrėžtumo riziką (o tuo pat ir atsakomybės perkėlimo piktnaudžiavimo riziką), darbuotojo priežiūros/kontrolės riziką, informacijos ir komunikacijos klaidų riziką bei reputacinę riziką. Vertinant tai, siūlome aiškiai ir detalai apibrėžti įstatyme šiuos ypatumus, įvertinant, kad už savo darbuotojo veiksmus, kvalifikaciją ir mokymą pagal darbo teisės normas ir darbo sutarties sąlygas atsako jo darbdavys.

Sutinkame, kad rangos/paslaugų teikimo sutartis – teisinis dokumentas, kurio pagrindu dvi šalys (paslaugų teikėjas/rangovas ir užsakovas) gal susitarti dėl tam tikrų paslaugų teikimo sąlygų, numatant šalių pareigas ir teises. Kita vertus, tokio dokumento paskirtis nėra pakeisti jau įtvirtintą teisinį reglamentavimą, priešingai, rangos/paslaugų teikimo sutartis sutartimi šalys gali tik detalizuoti jau teisės aktais apibrėžtas ir įtvirtintas teises ir pareigas. Sutartyje paprastai teikiamos nuorodos į įstatymų reikalavimus bei jų nuostatas, o ne atvirkščiai.

Pažymėtina, kad įstatyme nėra nustatyti sveikatos tikrinimo reikalavimai fiziniams asmenims, ketinantiems atlikti/atliekantiems eismo saugai užtikrinti svarbias užduotis, šiuos reikalavimus nustatant tik geležinkelio įmonių darbuotojams.

7. Atsižvelgdami į tai, kad GTESĮ 20 straipsnis nustato reikalavimus fiziniams asmenims, siekiantiems įgyti teisę dirbti pavojingojoje geležinkelio zonoje, manome, kad šio straipsnio 3 ir 4 dalies pakeitimai (Projekto 11 str.), susiję su eismą svarbias užduotis atliekančiais darbuotojais, neturėtų būti šio straipsnio dalis.

8. Laikome, kad GTESĮ 20 straipsnio 3 dalies pakeitimu (Projekto 11 str.) panaikinus valstybinį reguliavimą dėl fizinių asmenų, siekiančių įgyti teisę dirbti pavojingojoje geležinkelių zonoje, nuolatinės kvalifikacijos tobulinimo bei žinių tikrinimo periodiškumo, o šiuos kriterijus spręsti pavedant geležinkelio infrastruktūros valdytojui arba geležinkelio įmonei (vežėjui), atsiranda rizika dėl skirtingo šių reikalavimų interpretavimo ir galimų ginčų tarp bendradarbiaujančių ūkio subjektų. Bendradarbiaujant su skirtingais partneriais, taikančiais skirtingus kvalifikacijos tobulinimo kriterijus ir/ar egzaminavimo periodiškumą, samdomiems ūkio subjektams kyla iššūkiai, neaiškumai dėl darbuotojų parengimo pagal skirtingus reikalavimus, skirtingu periodiškumu.

Be to, ūkio subjekto darbuotojų rengimo kontrolė ir procesas visiškai nepagrįstai perleidžiama geležinkelio infrastruktūros valdytojui arba geležinkelio įmonei (vežėjui), kai egzaminuojanti įmonė duomenų apie savo įvertintus fizinius asmenis nebevaldo ir nekontroliuoja. Ko pasekoje, manome, kad tokie pakeitimai laikytini nepagrįstais, diskriminuojančiais bei reikalaujančiais nepagrįstai didelių žmogiškųjų bei materialųjų išteklių, todėl jiems nepritariame.

Siūlymas: lygiateisiškumo principo užtikrinimui palikti vienodus ir apibrėžtus bei aiškius kvalifikacijos tobulinimo periodiškumo reikalavimus – 8 val. trukmės per 5 metus kvalifikacijos tobulinimui bei egzaminavimui kas 5 metai, numatant egzaminuojančios įmonės kontrolę dėl pažymėjimo galiojimo.

Taip pat Projekte nebenumatoma kriterijai Krovinių krovimo ir tvirtinimo vagonuose darbų vadovų kvalifikacijos tobulinimui, nors egzaminavimo periodiškumas ir egzaminavimo centro pažymėjimo galiojimo kontrolė išlieka – nėra bendros įstatymo pakeitimų logikos (Projekto 12 straipsnis, 21 straipsnio 4-5 dalių pakeitimas).

9. GTESĮ 20 straipsnio 4 dalies pakeitimas (Projekto 11 str.) numato: „*Geležinkelių infrastruktūros valdytojas ar geležinkelio įmonė (vežėjas), nustatę, kad pažymėjimą įgijusio fizinio asmens žinios nėra patikrintos, apie tai praneša egzaminavimo centrui*“, tačiau šio straipsnio 7 dalies pakeitimu išbraukiama, kad Eismo saugos institucija savo interneto svetainėje viešai skelbia informaciją apie egzaminavimo centrą, kuris atnaujino arba sustabdė pažymėjimo galiojimą. Tokiu atveju nėra objektyvių galimybių geležinkelio įmonei nustatyti, kokiam egzaminavimo centrui turi būti teikiamas pranešimas dėl fizinio asmens žinių patikros. Apibendrinant, iš esmės nesutinkame su šiais nekorektiškais pakeitimais, vadovaujantis aukščiau išdėstytu.

10. GTESĮ 20 straipsnio 4 dalies pakeitimas (Projekto 11 str.) nustato: „*Egzaminavimo centras įspėja fizinį asmenį apie galimą pažymėjimo galiojimo sustabdymą, jeigu per 20 darbo dienų nebus pateikti žinių patikrinimą patvirtinantys dokumentai*“, – tačiau nėra nustatyta, kas galėtų/turėtų tikrinti tokio fizinio asmens žinias, išskyrus patį Egzaminavimo centrą.

11. 14 Projekto straipsniu, pripažinus GTESĮ 23 straipsnį netekusiu galios, prašome paaiškinti, kas turės teisę mokyti fizinius asmenis, įgijusius teisę dirbti pavojeingoje geležinkelio zonoje ir (ar) teisę vadovauti krovinių krovimo ir tvirtinimo vagonuose darbams.

12. Nesutinkame su Projekto 26 straipsnio 7 dalies redakcija, kadangi ji nekorektiška bei prieštarauja teisei logikai:

„7. *Ūkio subjektai, įdarbinę fizinius asmenis, įgijusius fizinio asmens, dirbančio pavojeingoje geležinkelio zonoje, pažymėjimą, arba fizinius asmenis, įgijusius krovinių krovimo ir tvirtinimo vagonuose darbų vadovo pažymėjimą, kuriems geležinkelių infrastruktūros valdytojas arba geležinkelio įmonė (vežėjas) pavedė atlikti eismo saugai svarbias užduotis <...>*“ – geležinkelių infrastruktūros valdytojas arba geležinkelio įmonė (vežėjas) negali ir neturi jokio teisinio pagrindo pavesti atlikti eismo saugai svarbias užduotis kito ūkio subjekto pavaldžiam darbuotojui. Be to, nei viena iš šių kompetencijų (dirbančio pavojeingoje geležinkelio zonoje ar krovinių krovimo ir tvirtinimo vagonuose darbų vadovo pažymėjimai) neleidžia atlikti eismo saugai svarbias užduotis.

Taip pat prašome patikslinti/paaiškinti ar teisingai suprantame, kad įsigaliojus naujam GTESĮ redakcijai pagal jo GTESĮ 26 straipsnio reikalavimus, šio straipsnio 6 ir 7 dalies nuostatomis (saugos valdymo sistemoms ir ūkio subjektų sutartims su geležinkelių infrastruktūros valdytoju arba geležinkelio įmone (vežėju)), 9 mėnesius nuo 2026 m. lapkričio 1 d. dar bus taikomi ankstesnės įstatymo redakcijos reikalavimai.

Olga Parchajeva, tel. +370 615 45373, el. p. olga.parchajeva@ltgkc.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	AB 'Lietuvos geležinkeliai' 110053842, Geležinkelio g. 16, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Nutarimas dėl Lietuvos respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo nr. IX-1905 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 17, 18, 191, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 37 straipsnių pakeitimo ir 23 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos seimui
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-01-28 Nr. SD(LTG)-149/2026
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2026-01-28 Nr. 1-925
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Simas Ragauskas, Vadovas, Saugos valdymas ir veiklos tęstinumas
Sertifikatas išduotas	SIMAS RAGAUSKAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-01-26 13:02:21 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-01-26 13:02:36 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-09-29 13:05:19 – 2029-09-28 23:59:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gediminas Šečkus, Verslo atsparumo direktorius, Verslo atsparumas
Sertifikatas išduotas	GEDIMINAS ŠEČKUS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-01-28 15:07:38 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-01-28 15:07:56 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-04-26 13:26:07 – 2028-04-24 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, i.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20260121.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-01-28 19:42:39)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-01-28 19:42:39 DBSIS